

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 28. března 2012 č. 203

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění změn a doplňků, a zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (sněmovní tisk č. 610)

Vláda na jednání své schůze dne 28. března 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění změn a doplňků, a zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (sněmovní tisk č. 610), a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** z dále uvedených důvodů.

1. Podle názoru vlády vykazuje předložený návrh zákona tak zásadní nedostatky, že jej to činí nezpůsobilým k dalšímu projednání v legislativním procesu. Předložený návrh z hlediska formálního zpracování vůbec nerespektuje obecně uznávaná pravidla pro tvorbu právních předpisů. V důsledku toho není z textu návrhu zákona, který je předložen jako novela některých zákonů, mnohdy vůbec zřejmé, jaké změny mají být v dotčených ustanoveních novelizovaného zákona provedeny. Bez celkového přepracování návrhu po stránce jeho formálního zpracování by návrh, s ohledem na požadavek předložení přesného znění toho, na čem se má Poslanecká sněmovna usnést, podle § 86 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, nesplnil předpoklady pro to, aby se v předložené podobě mohl stát součástí právního řádu.

2. Vedle toho vláda nesouhlasí ani s věcným obsahem některých navrhovaných změn a dále s některými navrhovanými úpravami pro jejich nejasnost, neprovázanost s dalšími ustanoveními zákona, která se zároveň nenavrhují novelizovat, jakož i s jinými právními předpisy, a pro nadbytečnost či nesystematičnost. Jedná se například o následující nedostatky předloženého návrhu zákona:

- za nesystematický považuje vláda návrh, aby soudní exekutor byl vylučován z provedení exekuce i tehdy, pokud zvolil takový způsob exekuce, který je zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše závazků povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo, nebo pokud neumožnil povinnému (nově navrhovaný) prodej nemovitosti za tržní cenu před nařízením exekuce. Vláda připomíná, že takové porušení zákona exekutorem lze postihnout v kárném řízení a podle § 29 odst. 2 exekučního řádu navíc platí, že důvodem pro vyloučení exekutora nejsou okolnosti, které spočívají v postupu exekutora v řízení. Případné porušení povinností exekutora postupovat podle § 47 odst. 1 exekučního řádu lze účinně napravit v řízení o zastavení exekuce,

- předložený návrh zákona předpokládá zakotvení povinnosti zaslat povinnému upomínku - z navržené dikce § 38 odst. 3 však není patrné, má-li se jednat o upomínku předžalobní, či upomínku předexekuční (zasílanou povinnému po vydání exekučního titulu v nalézacím řízení). Kromě toho není zřejmé, co přesně se považuje za vyzvání k dobrovolnému plnění, tedy jestli musela být taková výzva povinnému doručena písemně, a pokud ano, jestli do vlastních rukou, jak se její doručení prokazuje apod. Navržené doplnění § 34 o nový odstavec 4 také není nutné, neboť kárným proviněním podle § 116 exekučního řádu je každé porušení povinnosti stanovené zákonem,

- požadavek na uvádění rodného čísla v některých písemnostech nelze z hlediska práva Evropské unie naplnit u těch osob, které je nemají proto, že vykonávají volný pohyb osob z jiných členských států,

- navrhovanou maximální délku trvání exekučního řízení stanovenou na deset let nelze považovat za vhodnou, neboť v návrhu zákona není uvedeno, co se s exekučním řízením po uplynutí deseti let má stát. Vláda připomíná, že podle § 112 občanského zákoníku platí, že uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží. To platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které byl u soudu nebo u jiného příslušného orgánu navržen výkon rozhodnutí. Po uplynutí deseti let tedy vymáhané právo nebude promlčené a bude moci být podán návrh na zahájení nového exekučního řízení. Je přitom třeba brát do úvahy i možnost plnění v opětuujících se dávkách, na něž může mít oprávněný nárok také déle než deset let,

- navrhovaná úprava důvodů pro podání návrhu na oddlužení nepatří systémově do exekučního řádu, ale má být i nadále upravena výlučně v insolvenčním zákoně. Rovněž není důvodu, proč by měl exekutor odpovídat povinnému za škodu, která mu vznikla podáním návrhu na oddlužení,

- v některých ustanoveních předloženého návrhu zákona používaný pojem „adresa trvalého bydliště“ je současnému právnímu řádu neznámý, neboť právní řád rozlišuje pouze adresu, kde je osoba evidována k trvalému pobytu, a bydliště, jímž se rozumí místo, kde se osoba fakticky zdržuje,

- není patrné, zda nově navrhovaný institut „odvolání z exekutorské činnosti“ představuje nový druh sankce za kárný delikt, popřípadě zda je obsahově odlišný od odvolání exekutora z úřadu, nebo má jít o specifický procesní nástroj, kterým má dojít k záměně exekutora,

- na základě navržené právní úpravy by exekutor mohl provést exekuci prodejem movitých věcí pouze tehdy, jestliže by bylo prokázáno, že je movitá věc ve vlastnictví povinného. Pokud by se to prokázat nepodařilo, musel by vlastnické právo povinného prokazovat oprávněný. Tato právní úprava je podle názoru vlády nevhodná, protože by tímto způsobem bylo pro povinného velmi snadné exekuci zmařit. Občanský soudní řád v rámci úpravy výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí vychází z toho, že soud v bytě (sídle, místu podnikání) povinného nebo na jiném místě, kde má povinný své věci umístěny, sepíše věci, které by mohly být prodány (§ 326 odst. 1 o.s.ř.), a pokud jsou takto sepsány věci třetí osoby, může tato osoba podat návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu a v rámci tohoto řízení se prokazuje její vlastnictví k daným věcem, přičemž po celou dobu řízení o vyškrtnutí věcí ze soupisu, popřípadě poté, kdy je podána vylučovací žaloba, je exekutor povinen zdržet se prodeje takových věcí. Vlastnictví povinného může zpravidla prokázat pouze on sám, a lze předpokládat, že by na tom neměl žádný zájem,

- předložený návrh zákona navrhuje, aby exekutor měl povinnost před nařízením exekuce, bude-li to účelné, umožnit povinnému prodej nemovitosti za tržní cenu, přičemž z výtěžku by byla hrazena vymáhaná pohledávka a náklady exekuce. Vláda však připomíná, že již podle platného § 44a odst. 4 exekučního řádu může povinný s písemným souhlasem exekutora, oprávněného a všech přihlášených věřitelů k úhradě vymáhané pohledávky, jejího příslušenství, nákladů exekuce či nákladů oprávněného zpeněžit majetek nebo jednotlivé majetkové hodnoty, nejsou-li postiženy jinou exekucí, nejméně však za obvyklou cenu zjištěnou na základě znaleckého posudku splatnou při podpisu smlouvy k rukám exekutora. Tato právní úprava je podle názoru vlády postačující a chrání práva všech účastníků řízení.

3. Vláda navíc připomíná, že Poslaneckou sněmovnou je již v současné době projednáván vládní návrh zákona, kterým se mimo jiné novelizují i občanský soudní řád a exekuční řád (sněmovní tisk č. 537) s cílem odstranit problémy, k nimž v souvislosti s exekuční činností v praxi dochází. Vláda jednoznačně preferuje přijetí tohoto vládního návrhu zákona.